

T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
ANKARA

TAKTİK MESELESİNİN ÇÖZÜMÜ
VE
EMİRLERİN YAZILMASINA
İLİŞKİN ÖĞÜTLER

Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Başkanlığı Yayınları

ANKARA
GENELKURMAY BASIMEVİ
3. Baskı - 2011

ISBN: 978-975-409-601-9

NSN: 7610270517176

SUNUŞ

Mustafa Kemal ATATÜRK, yaşının her döneminde kitapla bütünleşmiştir. Bu okuma sevgisinin kendisine sağladığı bilgi birikimini zaman zaman yazmaya dönüştüren ATATÜRK, yaşının farklı dönemlerinde farklı konularda kitaplar yazmıştır. Yazdıkları gerek güncelliği, gerekse yol göstericiliği açısından bugün dahi tartışmasız gerçekleri içermektedir. Günümüzden yaklaşık 100 yıl önce yazdığı bu kitapların hâlâ güncelliğini koruması onun ileri görüşlülüğünün ve akılcılığının göstergelerinden biridir.

Mustafa Kemal, özellikle II. Meşrutiyet'in (23 Temmuz 1908) ilanından sonra tüm dikkat ve çalışmasını askerlik üzerine yoğunlaştırmıştır. O, özellikle subayların değişen koşullara uygun olarak mesleki bilgilerini artıracak yayınların yapılmasını gerekli görüyordu. Bu amaçla mesleğinin ilk yıllarından itibaren askerlikle ilgili birikimlerini, aşağıda isimleri belirtilen askerî içerikli kitaplarda toplamıştır.

- a. Takımın Muhârebe Ta'limi
- b. Cumalı Ordugâhı
- c. Ta'biye Tatbikat Seyâhati
- ç. Bölüğün Muhârebe Ta'limi
- d. Zâbit ve Kumandan İle Hasb-ı Hâl
- e. Ta'biye Mes'elesinin Halli ve Emirlerin Sûret-i Tahririne Dâir Nasâyih

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'ndaki en önemli cephelerinden birisi Çanakkale Cephesi'dir. Bu cephedeki muharebelerin tarihte ayrı bir yeri ve önemi vardır.

Çanakkale Muharebeleri'nde dünyanın dört bir tarafından gelen düşmana, Çanakkale'nin geçilmez olduğu gösterilmiştir. Kazanılan bu başarı sonucunda Çarlık Rusyası, müttefiklerinden gerekli yardımı alamadığından, yıkılarak savaş dışı kalmıştır.

Çanakkale Muharebeleri'nin en büyük komutanı Mustafa Kemal'dir. Anafartalar Muharebesi'nde, emrindeki tümenle, düşman kolordusu karşısında savaşmış ve büyük başarılar elde ederek muharebenin seyrini değiştirmiştir. Bu başarıya yüksek sevk ve idare gücünün yanında kuvvetleri yerinde, zamanında ve en iyi şekilde kullanarak ulaşmıştır.

Durum ve araziye çok iyi kavrayan ATATÜRK, Kocaçimen Tepesi'nin ve Conkbayırı kesiminin önemini anlamış ve düşmanın tehlikeli olabilecek hareket tarzlarını önceden saptamıştır.

Arıburnu Muharebeleri'nde seri kararlar vermiş ve bunları uygulamıştır.

ATATÜRK, askerlerin yanında, en ileri hatlarda bulunmuş ve böylece Türk askerinin moralini yükseltmiştir.

ATATÜRK, Çanakkale Muharebeleri'nde edindiği tecrübeler ışığında, taktik meselesinin

çözümü ve emirlerin yazılmasına ilişkin önemli noktaları bu eserinde anlatmıştır. Bunların bütün subaylar tarafından bilinmesi gerektiğine işaret etmiş ve okunmasını önermiş, On Altıncı Kolordu Komutanı olarak verdiği bir emirle de subayların bu tecrübelerden yararlanmasını istemiştir.

Eserde ATATÜRK, taktik meselesini çözerken nasıl bir yöntem izleneceği, hangi noktaların göz önünde tutulması ve emir verilirken nelere dikkat edilmesi, emrin ne gibi özelliklere sahip olması gerektiği gibi günümüzde de geçerliliğini koruyan konularda çok önemli bilgiler vermektedir.

Matbaa harfleri ile 1916 yılında Edirne Sanayi Mektebi Matbaasında basılan, yedi sayfadan oluşan eserin Osmanlıca aslı Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Başkanlığı Arşivinde bulunmaktadır. Eser Tnk.Kur.Alb. İsmet GÖRGÜLÜ tarafından yayıma hazırlanmış ve 1989 yılında Harp Akademileri Komutanlığında basılmıştır. Daha sonra Gnkur. ATASE Başkanlığınca "Mustafa Kemal Tabiye Meselesinin Hâlli ve Emirlerin Sureti Tahririne Dair Nesayih" ve "Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Taktik Meselesinin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına Dair Öğütleri" adları altında iki ayrı kitap hâlinde 1990 yılında Ankara'da Türkçeye çevrilerek basılmıştır.

Eserin 1995 yılında ATASE Başkanlığı Birinci Askerî Tarih Kurulu tarafından yapılan

baskısı ise tek kitap hâlinde; birinci kısmı günümüz Türkçesi, ikinci kısmı Osmanlıca olarak yayımlanmıştır.

Eserin Gnkur. ATASE Askerî Tarih Etüt Merkezi (ATEM) Başkanlığı tarafından hazırlanan bu baskısı ise "Taktik Meselesinin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına İlişkin Öğütler" adı altında yine iki kısım hâlinde günümüz Türkçesi ve özgün metinler ile çevirim yazıları şeklinde yayıma hazırlanmıştır.

Gnkur. ATASE Başkanlığı; Ebedî Başkomutan Mustafa Kemal ATATÜRK'ün askerlikle ilgili yazmış olduğu bu eserleri yaşayan Türkçeye çevirerek okurlarına sunmayı amaçlamıştır.

Abdullah ATAY
Korgeneral
ATASE Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	
İÇİNDEKİLER.....	III
Taktik Meselesinin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına İlişkin Öğütler (Çeviri).....	1
16'ncı Kolordu Emri (Çeviri).....	3
Taktik Meselesinin Çözümüne İlişkin Bazı Öğütler (Çeviri).....	5
Emirlerin Yazılış Şekli.....	10
Ta'biye Mes'alesinin Hâlli ve Emirlerin Sûret-i Tahrîrine Dair Bazı Nasâyih (Latin Harfleri ile Osmanlıca Metin).....	17
16'ncı Kolordu Emri.....	19
Ta'biye Mes'alesinin Halline Dâir Bazı Nasâyih.....	21
Emirlerin Suret-i Tahrîri.....	26
Ta'biye Meselesinin Hâlli ve Emirlerin Suret-i Tahrîrine Dâir Bazı Nasâyih (Orijinal Osmanlıca Metin).	33

**TAKTİK MESELESİNİN ÇÖZÜMÜ
VE
EMİRLERİN YAZILMASINA
İLİŞKİN ÖĞÜTLER**

16'NCI KOLORDU

KOLORDU EMRİ

Taktik meselesinin çözümüne ve emirlerin yazılmasına ilişkin aşağıda özetlediğim öğütleri her subayın dikkatle okumasını öneririm.

On Altıncı Kolordu Komutanı

M.Kemal

Edirne Sanayi Mektebi Matbaası

1916

TAKTİK MESELESİNİN ÇÖZÜMÜNE İLİŞKİN BAZI ÖĞÜTLER

Bir taktik meselesini çözmek için her şeyden önce, mesele sakın kafayla, baştan sona kadar birkaç defa okunmalıdır.

Buna ayrılacak birkaç dakikalık zaman sayesinde önemli noktaları unutmak tehlikesi giderilmiş olur.

Meseleyi bu şekilde okuduktan sonra, iki tarafın durumu tam olarak akla yerleşir.

Önemli bilgilerin altı kırmızı, mavi kalemlerle çizilerek ve birlikler harita üzerinde işaretlenerek bu konu kolaylaştırılır.

Durum tam olarak kavrandıktan sonra sıra, o durumun muhakeme ve değerlendirilmesine gelir.

İşte bu muhakemenin sonucunda kesin karar ortaya çıkar.

Tereddütleri gidermek ve doğru karar verebilmek için düşünceler sıralanmalı ve düzene konmalıdır.

Aceleci davranılarak daha başlangıçta akla gelen ilk karar kabul edilip de sonra onu çeşitli sebeplerle akla uygun göstermeye çalışılmamalıdır. Böyle yapılırsa yetersiz bir karar alınmış olur ve o karardan vazgeçmek çok zor olur.

Bir meselenin çözümünde nasıl bir muhakeme yapılması gerektiği hakkında farklı taktikçiler tarafından farklı yöntemler önerilir.

Bu yöntemlerin çoğunda mümkün olan bütün durumların dikkatle, bütün ayrıntılarıyla incelenmesi önerilir. Bu tarzı o kadar uygulanabilir bulmadım.

En iyi yöntem, aşağıdaki birkaç kısa soru etrafında düşünceleri toplamaktır:

1. Görev ve durumun gerektirdiği önlemler (Hareket tarzları) nelerdir?

2. Düşman bu tedbirleri almamızı nasıl önleyebilir?

3. Düşmanı kendi isteğimize göre harekete zorlayabilmek ve onun amacına ulaşmasına engel olabilmek için neler yapabiliriz?

Bu soruya cevap vermek için, tarafların kuvveti, bu kuvvetlerin tertiplenmesi, arazi, her iki tarafın ulaşım hatları göz önüne alınarak olası durumlar ortaya çıkarılmalıdır.

4. Alınacak ilk önlemler için karar!

Görülüyor ki meselenin çözümüne görev ve durumdan başlanıyor.

Genellikle alışlageldiği üzere düşmanın olası amaçlarından başlamayı önermem.

Bunun tek amacı, kararımızı düşmanın amaçlarına bağlı bırakmamaktır.

Amacı belli ve kesin olan, onu elde etmek için bütün kuvvetini kullanan kimse; düşmanın amaç ve önlemlerine göre hareketini kararlaştırmaya çalışan kimseden manen üstündür.

Düşman kuvvetlerine göre kesin karar alınmasını beklemek, genellikle, önemli bir zaman kaybı demektir.

Muharebeden önce ve hatta genellikle muharebeden sonra bile düşman kuvveti hakkında çok az kesin bilgi elde edilir.

Arıburnu ve Anafartalar'da yapılan muharebelerde aldığım raporların hiçbirinde düşmanın kuvvetinin doğru olarak anlaşılabilmiş olduğuna rastlamadım.

Bu sebeple:

Taarruz etmek mi lazım?

Savunmaya mı karar vermek uygun?

Muharebeden kaçınmak mı gerekli?

Bu konularda düşmanın tahmin edilen kuvvetinden çok, görev ve durum karar verdirir.

Düşmanın amacını anlamak, en azından görevimizin yerine getirilmesini zorlaştıran niyetlerini anlamak için büyük bir dikkatle çalışmak gereklidir.

İlgisi olmayan, olası herhangi bir durumun olmayacağını kanıtlamak için uzun uzadıya tartışmak tamamen gereksizdir.

Düşmanın mümkün olan planlarını ortaya çıkarmak için en iyi yöntem, kendini düşmanın yerine koymak ve onun bakış açısından meseleyi çözmektir. Buna ayrılacak zaman, elde edilecek çıkarı tamamıyla karşılar.

Akıllı bir düşman -ki biz taktik meselelerinde düşmanı en iyi taktikçi ve kesin kararlı (olduğunu) kabule mecburuz- kesinlikle bizim en az istediğimiz şeyi yapar. Bir de unutulmamalıdır ki düşman hareket ve faaliyetten yoksun değildir.

Araziye gelince; araziye her zaman gerçek değerini vermek gereklidir. Arazinin, düşmanın hedeflerini sınırladığını kabul etmektense aksine düşmanın arazinin olanaklarından yararlanmasına ve zorluklarını yenerek amacını gerçekleştirmesine yardımcı olacağını kabul etmek lazımdır. Kocaçimen silsilesinin* denize bakan yalçın kayalı yamaçlarında dökülen kanları hatırlamak, bu gerçeği kabul etmek için yeterlidir.

Bir de kararlarımızda, mevzilere kayıtsız şartsız bağlı olmamalıyız.

Sırf topoğrafya şartları uygun olduğu için bir mevziyi seçmek ve orada, belirsiz bir şekilde düşmanı beklemek hiçbir zaman doğru değildir.

Düşünmeli ki hareket hâlindeki bir düşmana karşı bunun önemi kalmaz.

* Gelibolu Yarımadası'nda bulunan Kocaçimen Tepesi.

Napolyon kendi zaferlerini, her şeyden önce düşman üzerine dikkatini toplamasına ve hasmının yenilgisini de onun araziye çok önem vermesine bağlar.

Moltke bundan dolayı demiştir ki:

“Keşif raporlarından, doğrudan doğruya hedefe ulaşmak için yararlı olan noktalar çıkarılmalıdır.”

İki tarafın ulaşım hatlarının incelenmesinde bir taarruz doğrultusunun seçimine dikkat edilmelidir. Burada stratejik düşünceler ikinci derecede kalır. Her şeyden önce taktik başarının sağlanması gereklidir.

Birlik ne kadar büyük olursa komutan o oranda durumu kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye zorunludur. Ancak bu sayede her anda ve her durumda her türlü değişikliği yapabilir.

Unutulmamalıdır ki her çözüm şekli her şeyden önce çözenin özel yeteneklerine bağlıdır. İyi bir sonuç, çeşitli araçlarla elde edilebilir.

Ancak bir taktik meselesi çözerken, tamamen sonuçtan uzak bir çözüm şekli ile boşuna zaman harcanmamalıdır.

Çözüm şekli her hâlde taktik açıdan sağlam düşüncelerin varlığını gösterebilsin.

EMİRLERİN YAZILIŞ ŞEKLİ

Bir emirde ilk önce göz önünde bulundurulacak özellik, o emrin uygulanabilir olmasıdır.

Bu konuda, gerçekten tahmin edilenin üstünde yanlış yapılır.

Bundan kaçınabilmek için bir emir verilirken o emrin, astın bulunduğu durum içinde nasıl uygulanabileceği kendi kendine sorulmalıdır.

İşte bu şekilde uygulanması mümkün olmayan noktalar net olarak ortaya çıkar.

Bir karar almak için nasıl ki düşmanın ne düşündüğünü tahmin etmek gerekli ise bir emir verilirken de emir veren, kendini astın yerine koymalıdır.

Bir Emir Neleri Kapsamalıdır?

(Hizmet-i) Seferiyye Nizamnamesi'nin 49'uncu maddesi bu soruya şöyle cevap veriyor:

“Emirlerin, astın amaca ulaşmak için kendiliğinden hareket edebilmek üzere bilmesi gereken maddelerin tümünü kapsamaması ve bundan başka bir şey içermemesi genel kuraldır.”

Askerî harekâta (Seferiyye: 53) ve ileri karakol emirleri hakkında Seferiyye Nizamnamesi'nin özel maddelerinin içerdiği noktalar, düşünmeyi bilen bir taktikçi için fazlasıyla yeterlidir.

Bazı kitapların tavsiye ettiği örnekler, düşünce yorgunluğuna neden olmaktan başka bir şeye yaramazlar.

Bir Emir Nasıl Yazılmalıdır?

Seferiyye Nizamnamesi'nde açıkça belirtildiđi gibi (49) emirler,

Kısa, açık, kesin ve emri alanın yetenek ve bilgisiyle orantılı olmalıdır.

1. Kısa: Çok uzun emirler onları alanları sıkar ve yerine getirilmesinde gevşekliğe neden olur.

Bir emirde fazla ayrıntıya girilirse asıl noktalar çok çabuk kaybedilir.

Bir de emirlerde olağan konulardan söz edilmemelidir. Örneğin, "Süvari keşfe devam edecektir." gibi. Çünkü bunun zorunlu olarak yapılması gereken bir hizmet olduğunun bilinmesi lazımdır.

2. Açık: Bilindiđi gibi bir emirdeki tabirler bile anlaşılmaz olursa o emir her zaman yanlış yorumlanır. Anlaşılır olmayan, abartılı tabirler -ki emri uygulanamaz duruma getirir- büyük sakıncalar doğurur.

3. Kesin: Emir veren ne istediğini tam olarak biliyorsa kesin emirler verir. Böyle emirler hızlı bir şekilde yerine getirilir.

Yarım kararlar, eksik önlemler her zaman tehlikelidir. Bu yüzden emir veren muharebe şeklini ve amacını tamamıyla kararlaştırmalı; vereceği emirde açıkça bir taarruz muharebesi mi veya oyalama muharebesi mi yapılacak, yoksa ciddi bir hareketten sakınılacak mı ya da kesin sonuçlu bir muharebeye mi girişilecek bildirmesi gerekir.

Ünlü bir taktikçi bu konuda şöyle diyor:

“Durmak istiyorsan sağlam dur. Yürümek istiyorsan çabuk yürü!”

Amacı tam olarak belirlemeden muharebe yapılmaz. Muharebe sırasında da amacı göz önünden asla uzak tutmamak gerekir.

Emirlerde bir dereceye kadar kesinlikle belirlenmesi mümkün olmayan şeylerden bahsedilmez. Yani olasılıklar üzerine emir verilmez. Eğer verilirse:

Birbirine ters düşen emirler verilmesine yol açılır.

Bir de gerçekleşmesi kesin olmayan varsayımlar büyütülmemelidir.

Bundan başka: “Mümkün olduğu kadar duruma göre hareket ediniz, düşmanı oyalayınız!” gibi belirsiz ifadelerden kaçınılmalıdır. Çünkü bu çeşit ifadeler, üst’ün kararsızlığını örtmekten başka bir şeye yaramaz.

Sonra, öteden beri çoğunlukla kullanılan “Düşmanın hareketine karşı koyunuz!” ifadesini de öteki şüpheli ifadelere ekleyiniz.

Görülüyor ki şunların kesinlikle bilinmesi ve bildirilmesi gerekir:

Taarruz etmek mi lazım?

Savunma mı? Yoksa,

Muharebeden kaçınmak mı?

Yok, eğer durum tamamen belirginleşmemiş ise mümkün olan her olasılığa karşı hareket edebilecek bir hâlde bulunmak gerekir.

Örneğin: “Falan şeyin mümkün olduğu kadar şiddetle, mümkün olduğu kadar çabuk, olabildiğince...” terimleriyle yerine getirilmesi istenen emirler kötü bir etki yapmaktan başka bir işe yaramaz.

Çünkü şüphesiz ki bütün emirler aksi emredilmedikçe seri bir şekilde yerine getirilir.

Bir de muharebe emirlerinde: “Falan şeyi yapmak uygundur!” demek büsbütün faydasızdır.

Verilen emirlerin gerekçeleri söylenmemelidir. Bu, komutanın etkisini azaltmaktan başka bir şeye yaramaz.

Geri çekilme emirleri, birliğin güvenini sarsıntıya uğratır. Fakat komutan bu durumda da uygulayacağı tedbirleri önceden belirler.

Başarı haberlerini birliklere ulaştırmak onların moralini yükseltir. Fakat başarısızlık haberlerine gelince onları bildirmekten kaçınmak daha uygun olur.

4. Emri Alanın Yetenek ve Bilgisi:

İyi yetişmiş astlarla iş görüldüğü zaman, onlara sadece elde edilmesi istenen maksadı söylemek ve uygulamada alınacak önlemleri onlara bırakmak yeterlidir. Bunun nedeni:

Birincisi: Onların hareket özgürlüğünü kısıtlamamak,

İkincisi: Genellikle ayrıntıların tamamı sadece arazi üzerinde, işin başında kavranır. Emrin verilmiş zamanı ile emrin anlaşılmasına kadar geçen süre içinde durum değişebilir.

Bir de acil durumların gerektirdiği ayrıcalıklı durumlar dışında, astların hak ve yetkilerini gasbetmekten sakınılmalıdır.

Astı, rahat bir şekilde harekette serbest bırakmak, ya emirdeki maksadı kaybettirir ya da bütün sorumluluğu asta yüklemekten başka bir şeye yaramaz. Hâlbuki, "Bir birlik komutanının birinci görevi, gerekli emirleri vermek ve işlerin oluşunu tesadüfe bırakmamaktır."

Düşmana, kendimize, maksada ilişkin asta verilecek bilgiler, kendi görevinin yerine getirilmesinde durum değişse bile bir karar alınmasına yetecek kadar olmalıdır.

Önemli bir nokta daha! Komutan kendi kararlarını, planlarını emirde büyük bir ihtiyatla bildirmelidir. Çünkü başarısızlık durumunda eleştiriyeye uğrar.

Örneğin: “Düşmanı kovacağım.” demektense bencillikten kaçınarak “Düşmana taarruz edeceğim.” demeyi tercih etmelidir.

Aynı sebepten dolayı emredilen görevi, başarıyla yerine getireceği kesin olmadıkça tebliğ etmemelidir.

Büyük birliklerde (tümen) yazılı emir vermek usuldendir.

Fakat savaşın bazı heyecanlı zamanları olur ki vakit olduğu hâlde yazılı emir verilemez. Önemli durumlarda, astlar yanında ise emir sözlü olarak verilir. Fakat her durumda aynı zamanda not ettirilir.

Eğer düşmanla temas kesin ise ya da zaten temas gerçekleşmiş ise birlik komutanlarını birliklerinden ayırmak uygun değildir. Emir vermek için yaverleri çağırılır.

TA'BIYE MES'ELESİNİN HALLİ
VE
EMİRLERİN SÛRET-İ TAHRİRİNE
DÂİR NASÂYİH

16'NCI KOLORDU

KOLORDU EMRİ

Ta'biye mes'elesinin hâlli ve emirlerin sûret-i tahrîrine dâir hulâsa etdiğim âtîdeki nasâyihî her zâbitin dikkatle okumasını tavsiye ederim.

Onaltıncı Kolordu Kumandanı

M.Kemâl

Edirne Sanâyi' Mektebi Matbaası

1331

Ta'biye Mes'elesinin Halline Dâir Ba'zı Nasâyah

Bir ta'biye mes'elesini hâlletmek için, her şeyden evvel, mes'eleyi sukûnet-i fikr ile, baştan nihâyete kadar birkaç def'a okumalıdır.

Buna sarf olunacak birkaç dakikalık zamân sâyesinde, ehemmiyetli noktaları unutmak tehlikesi ber-teraf edilmiş olur.

Mes'eleyi bu sûretle okuduktan sonra, tarafeynin vaz'iyeti sâlim bir sûretde zihne yerleşir.

Ehemmiyetli ma'lûmâtın altı kırmızı, mavi kalemle çizilerek ve kıtaât harîta üzerinde işaret edilerek bu husûs teshîl edilir.

Bir def'a vaz'iyet ihâta edildikten sonra, iş o vaz'iyetin muhâkeme ve takdîrine gelir.

İşte bu muhâkeme netîcesi, karâr-ı kat'îyi meydâna çıkarır.

Tereddüdlere izâle etmek ve karârda sebât eylemek için efkârı tertîb ve tanzîm eylemelidir.

Az çok tabî olan bir isti'câle kapılarak daha bidâyetde zihne tevârüd eden ilk karârı kabûl edip ba'de muhtelif sebeplerle onu ma'kul göstermeğe kalkışmamalıdır. Zîrâ bu tarzda hareket olunursa hâm bir karâr ittihâz edilmiş olur, ki o karârdan vazgeçmek pek güç olur.

Bir mes'elenin hâllinde ne sûretle muhâkeme edilmesi lâzım geleceği hakkında

muhtelif ta'biye-şinâslar tarafından muhtelif usûller tavsiye olunur.

Bu usûllerin çoğunda, bil-cümle ahvâl-i mümkinneyi dikkatle ve bütûn tafsîlât ve teferruâtıyla nazar-ı mütâlaaya almak tavsiye olunur. Bu tarzı o kadar amelî bulmadım.

En iyisi şimdi beyân edeceğim birkaç kısa suâle nazaran efkârı cem' etmektir.

1. Vazîfe ve vaz'iyetin iktizâ etirdiği tedâbîr nelerdir?

2. Düşman bizi bu tedâbîrin ittihâzından nasıl men' edebilir?

3. Düşmanı kendi ârzûmuza göre harekete mecbûr edebilmek için, onun maksadına nasıl mâni' olabiliriz.

Bu suâle cevâb vermek için tarafeynin kuvveti, bu kuvvetlerin sûret-i inkisâmı, arâzî, her iki tarafın hutût-ı muvâsalası nazar-ı dikkate alınarak ahvâl-i muhtemele meydâna çıkarılır.

4. Kabûl olunacak ilk tedâbîr için karâr!

Görülüyor ki mes'elenin hâlline, vazîfe ve vaz'iyetden başlanıyor.

Umûmiyyetle i'tiyâd olunduğu vechile düşmanın muhtemel olan makasidinden başlamayı tavsiye etmem.

Bundan maksad mahzâ, karârımızı düşmanın makasidine bağılı bırakmamaktır.

Maksadı muayyen ve kat'î olan ve onu istihsâl için bütün kuvvetini isti'mâl eden kimse, düşmanın maksad ve tedâbîrine göre hareketını karârlaşdırmaya çalışana ma'nen mütefevvikdir.

Düşman kuvvetlerine göre karâr-ı kat'î ittihâzına intizâr etmek, sûret-i umûmiyyede, kıymetli bir zamân zâyi' etmektir.

Muhârebeden evvel ve hattâ ekseriyyâ muhârebeden sonra bile düşman kuvveti hakkında nâdiren kat'î ma'lûmât istihsâl edilir.

Arıburnu ve Anafartalar'da icrâ olunan muhârebâtın hiçbirinde aldığım raporlarda düşmanın kuvvetinin doğru olarak takdîr edilebilmiş olduğuna tesâdüf etmedim.

Bu sebeble:

Taarruz mu etmek lâzım?

Müdâfaaya mı karâr vermek münâsib?

Muhârebeden ictinâb etmek mi muktezi?

Bu husûslara düşman kuvâ-yı mefrûzasından ziyâde, vazîfe ve vaz'iyet karâr verdirir.

Düşmanın maksadını anlamaya, hiç olmazsa vazîfemizin ifâsını işkâl eden niyyâtını takdîr etmeye pek büyük bir dikkatle çalışmak lâzımdır.

Münâsebeti olmayan muhtemel herhâangi bir hâlin vuku' bulmayacağını meydâna çıkarmak için uzun uzadıya münâkaşa etmek büsbütün zâiddir.

Düşmanın mümkün olan tasavvurâtını meydâna çıkarmak için en iyi vâsıtâ; zihnen düşman tarafına geçmek ve onun nokta-i nazarından mes'eleyi hâll etmektir. Buna hasr olunacak zamân, istihsâl olunacak menfaate tamâmen tekabül eder.

Âkıl bir düşman –ki biz ta'biye mesâilinde düşmanı en iyi ta'biye-şinâs ve kat'î kararlı kabûle mecbûruz–muhakkak bizim en az ârzû ettiğimiz şeyi yaparız. Bir de unutmamak lâzımdır ki düşman hareket ve fa'âliyetden mahrûm değildir.

Arâziye gelince; arâziye dâimâ kıymet-i asliyyesini vermek lâzımdır. Düşmanın makasidini tahdîd eder kabûl etmekden ise bil-akîs düşmanın arâzînin fevâidinden istifâde ve müşkilâtını iktihâm ederek te'mîn-i maksadına hâdim olacağını kabûl etmek lâzımdır. Kocaçimen silsilesinin denize muntehî yalçın kayalı versanlarında dökülen kanları hâtırlamak bu hakikati teslîm için kâfidir.

Bir de mukarrerâtımızda, mevâzıa meclûb ve meczûb olmamalıyız!

Mahzâ, şerâit-i topoğrafyayı tamâmen hâiz olduğu için bir mevzii intihâb etmek ve orada, mübhem bir sûrette düşmanı beklemek hiçbir vakitte doğru değildir.

Düşünmeli ki fa'âl bir düşmana karşı bunun kıymeti kalmaz.

Napolyon kendi muzafferiyâtını, her şeyden evvel düşman üzerine nasb-ı dikkat etmesine ve hasmının inhizâmını onun arâziye nasb-ı dikkat etmesine atf eder.

Moltke bundan dolayı demişdir ki:

“İstikşâf raporlarından doğrudan doğruya maksada, hedefe vusûl için fâideli olan noktalar istihrâc olunmalıdır.”

Tarafeyn hutût-ı muvâsalasının tedkikinde; bir taarruz istikametinin intihâbına dikkat etmelidir. Burada sevk-ül-ceyş mülâhazâtı ikinci derecede kalır. Her şeyden evvel ta'biyece muvaffakiyyetin te'mîni lâzımdır.

Kıt'a ne kadar büyük olursa kumandan o nisbetde ahvâli, şumûllü bir sûretde takdîr etmeye mecbûrdur. Ve ancak bu sâyede, her anda ve vaz'iyette her türlü ta'dîlâtı yapabilir.

Unutmamalıdır ki her sûret-i hâll her şeyden evvel hâll edenin havâss-ı mahsûsasına tâbi'dir. Ve muvâfık-ı aynî bir netîce muhtelif vesâit ile istihsâl olunabilir.

Ancak bir ta'biye mes'elesi hâll ederken büsbütün netîceden uzak bir sûret-i hâll ile izâa-i vakt edilmemelidir.

Sûret-i hâll herhâlde ta'biye nokta-i nazarından sâlim efkârın vücûdunu isbât edebilsin.

Emirlerin Sûret-i Tahrîri

Bir emirde evvelâ nazar-ı dikkate alınacak mâdde, o emrin kabil-i icrâ' olmasıdır.

Bu husûsda, hakikaten, tasavvurun fevkinde hatâ edilir.

Bundan ictinâb eyleyebilmek için, her ne vakit bir emir verilirse, o emrin, mâdûnun bulunduğu vaz'iyet içinde nasıl icrâ' edilebileceği kendi kendine sorulmalıdır.

İşte bu sûretle gayr-i kabil-i icrâ' olan noktalar açık bir sûretde meydâna çıkar.

Bir karâr ittihâz etmek için nasıl ki düşmanın fikrine nüfûz etmek lâzım ise, bir emir verilirken de emir veren kendini mâdûnun yerine koymalıdır.

Bir emir neleri ihtivâ' etmelidir?

Seferiyye Nizâm-nâmesinin (49)'uncu mâddesi bu suâle şu sûretle cevâb veriyor:

“Emirlerin, mâdûnun maksada vâsıl olmak için kendiliğinden hareket edebilmek üzere bilmesi lâzım gelen mevâddın kâffesini şâmil olması ve fakat bundan başka bir şey ihtivâ' etmemesi kaide-i umûmiyyedir.”

Harekât-ı askeriyyede (Seferiyye 53) ve ileri karagol emirleri hakkında Seferiyye'nin mevâdd-ı mahsûsasının ihtivâ' eylediği nikat düşünmeyi bilen bir ta'biye-şinâs için bâligan-mâ-belag kâfîdir.

Ba'zı kitâbların tavsiye ettiği nümûneler mûcib olduğu düşünmek yorgunluğundan başka bir şeye yaramazlar.

Bir emir nasıl yazılmalıdır?

Seferiyye Nizâm-nâmesinde tasrîh olduğu gibi (49) emirler,

Kısa, açık, kat'î ve emri alanın derece-i iktidâr ve ma'lûmâtıyla mütenâsib olmalıdır.

1. Kısa: Pek uzun emirler, onları alanları sıkar ve icrâsında gevşekliği tevîd eder.

Bir emirde çok teferruâta girişildi mi pek çabuk nikat-ı esâsiyye gaib edilir.

Bir de emirlerde tabîî olan husûsâtdan bahsetmemelidir. Meselâ sūvâri istikşâfa devâm edecektir gibi. Çünkü bunun mecbûri'l-ifâ bir hizmet olduğu bilinmek lâzımdır.

2. Açık: Ma'lûmdur ki bir emirdeki ta'birler bile muğlak olursa o emir, dâimâ yanlış tefsîr olunur. Vuzûhdan muarrâ mutantan ta'bîrlerin –ki emri gayr-i kabil-i icrâ kılar-tevlîd eylediği mahâzîr büyükdür.

3. Kat'î: Emir veren, ne istediğini tamâmen biliyorsa, kat'î emirler verir ve böyle emirler kemâl-i şiddetle icrâ olunur.

Yarım karârlar, nâ-tamâm tedbîrler dâimâ tehlikelidir. Binâen aleyh emir veren tarz-ı muhârebeyi ve maksadı tamâmıyla karârlaştırırmalı

ve vereceği emirde, vâzih bir sûretde, bir taarruzî muhârebe mi, yâhûd bir işgal muhârebesi mi icrâ edilecek, yoksa ciddî bir hareketden ictinâb mı eyleyecek yâhûd kat'î bir muhârebeye mi girişecek bildirmek lâzımdır.

Meşhûr bir ta'biye-şinâs bu husûsda böyle diyor: “Durmak istiyorsan sağlam dur. Yürümek istiyorsan çabuk yürü!”

Maksad tamâmen taayyün etmeden muhârebe edilmez. Ve muhârebe esnâsında da maksadı nazar-ı dikkatden aslâ dûr tutmamak lâzımdır.

Emirlerde bir dereceye kadar kat'iyetle ta'yîni mümkün olmayan şeylerden bahs olunmaz. Ya'nî ihtimâlât üzerine olsun emir verilmez. Eğer verilirse:

Birbirini nâkız emirler verilmeye yol açılır.

Bir de vukuu kat'î olmayan farziyyâtı i'zâm etmemelidir.

Bundan başka: “Mümkün olduğu kadar, ahvâle göre hareket ediniz, düşmanı işgal ediniz” gibi mübhem ta'bîrlerden ictinâb edilmelidir. Çünkü bu nev' ifâdeler mâ-fevkin karârsızlığını örtmekden başka bir şeye yaramaz.

Sonra, öteden beri kesretle müsta'mel olan “Düşmanın hareketine karşı koyunuz” ta'bîrini de öteki mübhem ifâdelere ilâve ediniz.

Görülüyor ki, kat'î sûrette bilinmek ve bildirmek lâzımdır.

Taarruz mu edilmek lâzımdır.

Müdâfaa mı, yoksa:

Muhârebeden sarf-ı nazar mı?

Yok eğer vaz'iyet tamâmen inkişâf etmemiş ise mümkün olan her ihtimâle karşı hareket edebilecek bir hâlde bulunmak îcâb eder.

Meselâ: Falân şeyin "Mümkün olduğu kadar şiddetle, mümkün olduğu kadar çabuk, mümküni mertebe.." ta'bîrleriyle icrâsını âmir olan emirler meş'ûm bir aks-i te'sîr yapmakdan başka bir te'sîr hâsil etmez.

Çünkü, şübhesiz ki bütün emirler aksi emr olunmadıkca bütün sür'at sarf olunarak icrâ olunur.

Bir de muhârebe emirlerinde:

"Falân şeyi yapmak câizdir" demek büsbütün fâidesizdir.

Verilen emirlerin esbâb-ı mûcibesini söylemek yokdur. Bu kumandanın nüfûzunu azaltmaktan başka bir şeyi müfîd olmaz.

Ric'at emirleri, kıt'anın i'timâdını tezelzüle dûçâr eder. Lâkin kumandan bu hâlde de icrâ edeceği tedâbîrini evvelden takdîr eder.

Muvaffakiyyât haberlerini kıtaâta îsâl etmek onların kuvve-i ma'neviyyesini tezyîd eder. Lâkin

adem-i muvaffakiyyet haberlerine gelince onları bildirmekten sarf-ı nazar etmek evlâdır.

4. Emri alanın derece-i iktidâr ve ma'lûmâtı:

İyi yetişmiş mâdûnlarla iş görüldüğü zamân, onlara yalnız, istihsâli matlûb maksadı söylemek ve icrââtda ittihâz-ı tedâbîri onlara terk etmek kâfidir. Sebebi:

Evvelen: Onların hareketde serbestîsini tenkis etmemek,

Sâniyen: Çünkü umûmiyyetle teferruâtın kâffesi ancak bi-z-zât arâzî üzerinde işin başında ihâta olunur. Ve emrin zamân-ı i'tâsıyla, zamân-ı telakkisi beyninde güzerân eden müddet zarfında ahvâl değişebilir.

Bir de, ahvâl-i müsta'celenin istilzâm eylediği istisnâiyyetden mâ-adâ, mâdûn merâtibin hukukunu gasb etmekden tevakki edilmelidir.

Mâdûnu, vâsi' bir sûretde hareketde muhayyer bırakmak, emirdeki maksadı gaib eder. Ve-yâhûd bütün mes'ûliyyeti mâdûna yükletmekden başka bir şeye yaramaz. Hâl-bu-ki, "Bir kıt'a kumandanının birinci vazîfesi iktizâ' eden emirleri vermek ve işlerin oluşunu tesâdüfe bırakmamaktır."

Düşmana, kendimize, maksada dâir mâdûna verilecek ma'lûmât, kendi vazîfesinin ifâsında ahvâl tebeddül etse bile bir karâr ittihâzına medâr olacak kadar verilmelidir.

Mühim bir nokta daha! Kumandan kendi mukarrerâtını, plânlarını emirde pek büyük ihtiyâtle zikretmelidir. Çünkü adem-i muvaffakiyyet hâlinde tenkide uğrar.

Meselâ: “Düşmanı tard edeceğim” demekden ise, hûd-bînlikden sarf-ı nazarla “Düşmana taarruz edeceğim” demek müreccahdır.

Aynı sebebdan dolayı emr olunan vazîfeyi, hûsn-i muvaffakiyyetle îfâ edeceği muhakkak olmadıkca tebliğ etmemelidir.

Büyük cüz'-i tâmda (fırka) tahrîrî emir vermek usûldendir.

Fakat, harbin ba'zı heyecanlı zamânları olur, ki vakit olduğu hâlde tahrîrî emir verilemez. Ehemmiyyetli ahvâlde mâdûnlar, yanında ise, emir şifâhen verilir, lâkin her hâlde aynı zamânda not etdirilir.

Eğer düşmanla tesâdüf muhakkak ise yâhûd zâten tesâdüf vuku' bulmuş ise kî'ta kumandanlarını kî't'alarından ayırmak câiz değildir. Emir vermek için yâverleri çağırılır.¹

¹ Genelkurmay ATASE Başkanlığı Arşivi; Kls. 3407, Ds. 180-32, Fih. 6-1, 6-2.

**Ta'biye Mes'elesinin Halli ve Emirlerin Sûret-i
Tahrîrine Dâir Ba'zı Nasâyih (Osmanlıca Metin)**

قول اردو امری

تعیین مسکنوں تک مدد و اسرارک صورت تحریرینہ وارہ مخصوصہ ایندیکم
آپیدہ کی نصایبی ہر ضابطہک دقتد ارقومسنی توصیہ ایدہم۔
اردو انہی قول اردو قوماندانی
م۔ کمال

اردو ستاج مکتی مکتی

۱۳۳۱

dem man bei diesem Fa
dalo aufgeben dieser birtsch

تقریبه مسئله-سنت حلنه داتر بعض نصایح

بر تقریبه مسئله-سنت حل ایچنت ایچون ، هر شیدن اون ، مسئلهی سکونت فکریه ، باشیدن
نهایت قدر بر فوج دفته او فوملیدر .
یوگا صرف اون-حق بر فوج دفته ق زمان سایه-سندده ، همین لفظه-تاری اونونق نهایگی
بر طرف ایدش اولور .
مسئلهی بو صورتیه اونودقدن مکره ، طرفینت وضعین سازه بر صورتده ذهنه برلشیر .
همین مومانت آتی فرمزی ، مایه قلمه چیزیدرک وقضعات خریغه اوزرنده اشارت
ایدیدرک بو خصوص تسبیان ایدیلیر .
بر دفته وضعیت احاطه ایدیدرکن مکره ، این او وضعیت حکاکه و تقدیریه کیر .
- ایسته بو حکاکه نتیجهی ، قرار قضی میبدانه جیقار .
ترددلری اذانه ایچنت وقرارده نیات ایچنت ایچون افکاری ترتیب و تنظیم ایچلیدر .
- آرزوچو ایسی اولان بر استهجاهه فیبهرف دهسا بداینده ذهنه توارد ایدن ایچنت قراری
قبول ایدوب ایدمه مختلف-سبیلره اون معقول کوسنرمکه دقتشده-میلیدر . زیرا بو طرزده
حرکت اونورسه ، ختم بر قرار ایچدش اولورده که او قراردن واز کیمت یک کوچ اولور .
بر مسئله-سنت حنده نه صورتیه حکاکه ایدیشی لازمه حکاکه حقدده مختلف تعبیه-شناستیر
طرقدن مختلف اصولر توصیه اولور .
بو اصولرک چوغنده ، باجمله احوال-مکنه-ی دفته و بدون-تفصیلات وقرعالبه نظر-مطالعه
آتی توصیه اولور . بو طریقی او قدر عمل بولدم .
انک ایسی شمعی بیان ایدم-حکم بر فوج قیسه-سؤاله نظراً افکاری جمع ایچکدر .
۱ - وظیفه و وضعیت اقتضا ایچتیردیک تدابیر تاردر ؟
۲ - دشمن زنی بو تدابیرک ایچاندن نصل مانع ایدیلیر ؟
۳ - دشمنی کندی آرزومزه کوره حرکته مجبور ایدم-بیلیمک ایچون ، اونک مقصدینه
نصل مانع اولوبیلیر .
بو سؤاله جواب ویرمک ایچون طرفینت قوی ، بو اوتارک صورت انسانی ، اراضی ،
هر ایکی طرفت خطوط مواضاهسی نظر دقه آلتاری احوال محتمله میدانه جیقاریلیر .

۴ - قول اوله‌جی ائنگلیز تداویر ایچون قرار :

کوردلیورکه مسئلهلک حاله ، وظیفه و وضعیتدن باشلیقور .
 عمومته اعتقاد اولاندی و جهله دشمنک محتمل اولان مقاصدکنن باشلامی توصیه‌ایچیم .
 بولدن مقصد محضاً ، فراومری دشمنک مقاصدینه باغلی برافتمقدور .
 مقصدی معین و قطعی اولان و اولی استحصال ایچون بون قوتلی استعمال ایدن کیمسه ،
 دشمنک مقصد و تداویرسه کوره حرکتلی فراداشدیرمه چالیشانه معنأ متفوققدور .
 دشمن قوتلرینه کوره قرار قضا ائخسادیته ائششار ائنگ ، سورتن عمومیهده ، قیمتلی
 بر زمان صایع ائنگله .
 محاربه‌دن اولی و حین اکتیفا محاربه‌دن سکره ییبه دشمن قوتلی حقدده نادرأ قطعی معلومات
 استحصال ایدایلیر .
 آری بزوتی و آتاقارطه‌لرده اهر ا اولان محارباتن هیچ برنده آیدیم و ایدرلرده دشمنک
 قوتلنک مؤثری اولدور . قدر ایدیه‌بیلدین اولایغله ائداف ائدم .
 بو-ییبه ؟
 تعرضی ائنگ لازم ؟
 مدافعیه‌دن قرار ویرمک مناسب ؟
 محاربه‌دن اجتناب ائنگلی مقضی ؟
 بو خصوصیلرده دشمن قوتلی مقروضه‌سندن زیاده ، وظیفه و وضعیت قرار ویردیرر .
 دشمنک مقصدلی کلامه ، هیچ اولورب وظیفه‌سرنک افاصلی اشکال ایدن نیاتلی تقدیر
 ائنگله یکن بویک بر دقله چاشمق لازمدر .
 مناسب اولیبسان محتمل هر هانکی بر حاک و قوع بولیه‌جمنی مسیله‌ده ائیقارمق ایچون
 اوزون اولادی به مذاقته ائنگ بیلدون زالمدر .
 دشمنک ممکن اولان تصوراتلی میدان چیتارمق ایچون ان ، ای واسطه ؛ ذهناً دشمن
 طرفه کیمک و اولنک نقطه نظرلرندن مسیله‌دن حل ائنگدر . بویکا حصر اوله‌جی زمان ،
 استحصال اوله‌جی منفعه نامعاً تقابل ایدر .
 عاقل بر دشمن - که بز نعیه مسیله‌لرده دشمنی ان ای نعیه‌شناس و قطعی قرارلی قوتله
 عبورر - عقیق زیم ان آز ارزو ایشدیکمز شیئی باجاز . برده اولونوسامق لازمدرکه دشمن
 حرکت و فعالیتدن محروم دکادر .
 اراضی به کئنجه ؟ اراضی به دائماً قیمت اصانه‌سی ویرمک لازمدر . دشمنک مقاصدلی
 تحدید ایدر قول ائنگدن ایسه بالمکس دشمنک اراضینک فولدندن استفاده و مشکلاتی

اقدام ایدرک تأمین مقصدینه خادم اوله جعی قول ایتک لازمدر . قوجه جن سلسله سنک
فکره مشی یالچین قبالی ورسالترنده دوکولن قانری خاطرلامق بوحقیقی نسام ایچون کافیدر .
برده مقرراترنده ، مواضع مجلوب و مجذوب اوله ملی بز !
محضاً ، شرائط طبعوغرافی تامماً حائر اولدی ایچون بر موضی آتقاب ایتک واردده ،
مهم بر صورتده دشمنی تکملک هیچ بر وقته طوغری ککدر .
دوشونکلی که فعال بر دشمنه قانری بولک قیمتی قانز .
ناپولیون کندی مظرفاتی ، هر شیدن اول دشمن اوزرینه نصب دقت ایتسه وخصمنک
اتهرامی اولک اراضیه نصب دقت ایتسه عطف ایدر .
مولنکه بولدن دولای دیمشدرکه :

• استکشاف دایورلریدن دوغریدن دوغری به مقصده ، هدفه وصول ایچون قاندهلی
اولان نقطه لور استخراج اولنایدر .
طرفین خلوط مواضع سنک تدقیقده ؛ بر تعرض استقامتک انتخابنه دقت ایتایدر .
بوراده سوق ایشیش ملاحظاتی ایتکی درجهه قانر . هر شیدن اول نتیجه موفقیتک تأمین
لازمدر .

قطعه نه قدر بولک اولورسه قوماندان او نسینده احوائی ، شمولی بر صورتده تقدیر
ایتمک مجبورهدر . وآنحق یوسایده ، هر آنده ، وضعیتده هر درلو تعدیلاتی پایه یاییر .
اوتوماتیکده هر صورت حل هر شیدن اول حل ایدمک حواس مخصوصهسته نایددر .
و موافق عینی بر نتیجه مختلف وسائط ایله استحصالی اوله یاییر .
آنحق بر نتیجه مسالهیسی حل ایدرکی بیبدون نتیجهدن اوزاق بر صورت حل ایله اشاعه
وقت ایدله ملیدر .
صورت حل هر حاله نتیجه تقصه نظرلریدن سالم افکارک وجودنی اثبات ایدمیشین .

9-5777
180

امرلرک صورت تحریری

بر امرده اولان نظر دقت آتجهقی ماده ، او امرک قایل اجرا اولسیدر .
بو خصوصده ، حقیقه ، تصورک فوقده خطا ایداییر .
بولدن اجتناب ایلمیشلیک ایچون ، هر نه وقت بر امر وریبارسه ، او امرک ، مادولک
بولتهینی وصیت ایچنده نصل اجرا ایدایینه چکی کندی کندینه صورت ملیدر .

ایسته بو صورتله غیر قابل اجرا اولان تظهلر آجیق بر صورتده میدانه چیقار .
بر قرار ائخاذ ائجک ایچون نصل ، که دشمنک فکرینه نفوذ ائجک لازم ایسه ، بر امر
وریلیرکنده امر ورن کندی مادونک رینه قویلدیر .

بر امر نلری احتوا ائجیلیر ؟

سفریه نظامنامه سنک (۴۹) نجی ماده سی بو سؤاله شو صورتله جواب وریلیر :
امرلرک ، مادونک مقصد و اصل اوانی ایچون کندیبلکندن حرکت ایده بیلیمک اوزره
بیلیمی لازم کان موادک کافه سی شامل اولسی و فقط بوندن بشقه بر شی احتوا ائجاسی
قاعده عومیه در .

حرکات عسکریه ده (سفریه ۵۳) و ایلری قره غول امرلری حقتده سفریه تک مواد
خصوصه سنک احتوا ائیلدیکی نقاط دوشونجه ی بیان بر تمیه شناس ایچون باناً ما باغ کایدر .
بعض کتابلرک توصیه ائیلدیکی نمونه لر موجب اولدی ی دوشونجک یوزغونلندن بشقه
بر شیئه یار امرلر .

بر امر نصل یازلملیر ؟

سفریه نظامنامه سنده تصریح اولدیکی کی (۴۹) امرلر ،

قیسه ، آجیق ، قعلی و امری آلانک درجه اقدار و معلوماتیه مناسب اولمیلیر .
۱ - قیسه - یك اوزون امرلر ، اونلری آلانلری صیقار و اجر اسنده کوشکنکی تولیدیلیر .
بر امرده جوق تقریانه کیریندیکی یك چاپوق نقاط اساسیه غائب ایدیلیر .
برده امرلرده طیبی اولان خصوصانندن بخت ائجه ملیدر . مثلا سواری استکشافه دوام
ایده چکدر کی . چونکه بونک عبوری الاضا بر خدمت اوله ایی بیلیمک لازمدر .
۲ - آجیق - معلومدرکه بر امرده کی تمیزلر بیله منلق اولورسه او امر ، دانما یا کاش
تفسیر اولور . وضوح دن معرا مطلقن تمیزلرک - که امری غیر ی قابل اجرا قیلار - تولید
ایلدیکی محاذیر بیوکدر .

۳ - قعلی - امر ورن ، نه ایستدیکی تماماً بیایورسه ، قعلی امرلر ورن و بویه
امرلر کال سندنه اجرا اولور .

یازم قرارلر ، ناتمام ندیلیر دانما تهلیک لیدر . بنا علیه امر ورن طرز محاربه یی و مقصدی
تمامیه قرارلار شدریمل و برده چیکی امرده ، واضح بر صورتده ، بر تعرضی محاربه یی ، یا خود
بر اشغال محاربه یی اجرا ایده چک ، یوقسه جدی بر حرکتدن اجتنابی ایله چک ، یا خود
قعلی بر محاربه یی کیرینه چک بیلیریمک لازمدر .

مشهور بر تيمشناس بو خصوصده بويه ديور : « دورمق ايسيتورسك ساغلام دور .
بورومك ايسيتورسك چايوق بووو ! »
مقصد تاماً تعين ايجدن عجاره ايدلز . وعجاره ائناسندهده مقصدى نظر دقتدن اسلا
دور طومئامق لازمدر .
اسرلرده بر درجهيه قدر قطيئته تعين ، ممكن اوليان شيلردن بخت اولغز . يعنى احتمالات
اوزون اولسون اسر و برلر . اكر و بريلرسيه :
بربري ناهس اسرر و برلرگه يون آجايير .
برده وقوعى قطي اوليان فرضياتى انظام ايجمليدير .
يوندن يشقه : « ممكن اولديي قدر ، احواله كوره حركت ايديكز ، دشمن ائشمال ايديكز ، كئي
مهم تعبيرلردن اجتاب ايدمليدير . چونكه بو نوع افادهلر مافوقك قارسلرني اورنمككندن يشقه
بر شئه يارامز .
سكزه ، اولته ديري كئرتله مستعمل اولان « دشمنك حركته قارشى قوبيكز » تعبيرنده
اوهك مهم افادهلره علاوه ايديكز .
كودايودكه ، قطي صورتده بيانمك و بيهديرمك لازمدر .
نمرضى ايدمك لازمدر .
مدامه سي ، يوقسه :
عجابه دن صرفظري :
يوق اكر وضيمت تاماً انكشاف ايتامش ايسه ، ممكن اولان هر احتماله قارشى حركت
ايدميه بيلجك بر حالده بولمق ايجاب ايدر .
مثلا : فلان شينك « ممكن اولديي قدر شدتله ، ممكن اولديي قدر چايق ، ممكن مرتبه .. »
تعبيرلره اجراسنى اسر اولان اسرر مشوم . بر عكس تاثير بايقمندن يشقه بر تاثير حاصل ايجز .
چونكه ، شهبسز ، كه بتون اسرر عكس اسر اولمديجه بتون سرعت صرف اولته رق
اجرا اولتور .
برده عجاره اسرلنده :
« فلان شيني بايق جاژدر ، ديمك بيبتون قائدمسزدر .
اُ و بريلن اسررلك اسباب موجبسي سويك يوقدر . بو قوماندالك نغوذي آزانمقندن يشقه
بر نغوذي مفيد اولز .
رجيمت اسرري ، قطعه نك اعتباري تزلزله دوجار ايدر . لکن قوماندان بو حالدهده اجرا
ايدمچكي تدابيرى اولدن تقدیر ايدر .

موقفات خبرلری قلمه ایصال اتمک اولرک قوه منویسی تزیید ایدر . لکن عدم
موقت خبرلریه کلنجه اولری بیلدیرمکن صر قظر اتمک اولادر .

۴ - امری آلاک درجه اقدار و معلومان -

ای پشمش مادونلره ایس کوردلیکی زمان ، آنلره بالکنر ، استحصالی مطلوب مقصدی
سویک و اجرا آنده اتخاذ تدابیری آنلره ترک اتمک کایدیر . سبی :

اولاً : اولرک حرکتده سربستیسی تقیص اتمک ،

ثانیاً : چونکه عمومیته نقرعالت کاهسی ایسقی بالذات اراضی اوزرندمه ایسک باشنده
اطاعه اولور . و امرک زمان اعطاسیه ، زمان تلفیسی پینده گذران ایدن مدت نظر قده
احوال دکیته بیاید .

برده ، احوال مستعجه تک استوار ایلدیکی استانیپندن ماعدا ، مادون مراتبک حقوقی
غصب اتمکدن توق ایلدییدر .

مادونی ، واسع بر صورتده حرکتده غیر برافق ، امرده کی مقصدی غالب ایدر . و یاخود
بتون مسئولیتی مادونه بوکتسکدن یشقه بر شینه پارامز . حالبوکه ، « بر قلمه قومانداتک
بریحی وظیفه سی اقضا ایدن امراری ویرمک و ایسک اولیشی تصادفه برافه مقدر . »

دشمنه ، کندمره ، مقصدده دائر مادونه ویرله جک معلومات ، کندی وظیفه سنک ایاستده
احوال تبدل ایتسه بیله بر قرار اتخاذینه مدار اوله حق قدر ویرلیدر .

مهم بر قلمه ده ! قوماندان کندی مقرراتی ، پلانلری امرده بک بیوک احتیاطله
ذکر ایلیدر . چونکه عدم موقت حالده تنقیده اوغرا .

مثلاً : « دشمنی طرد ایدمکیم ، دیکدن ایسه ، خودینلکدن صر قظرله « دشمنه
تعرض ایدمکیم ، دیک مرجحدر .

عینی سیدن دولای امر اولتان وظیفه یی ، حسن موقتیه ایضا ایدمکی محقق اولدق
تیلخ ایتدییدر .

بیوک جزؤنامه (فرقه) تحریری امر ویرمک اصولدیر .

قظ ، حرکت بعضی حیاتی زمانلری اولور که وقت اولدیی حالده تحریری امر ویرله من .

اهمیتل احوالده مادونلر ، پانده ایسه ، امر شفاها ویریلر لکن هر حالده عینی زمانده نوط ایتدییدر .

اگر دشمنله تصادف محقق ایسه یاخود ذاتاً تصادف وقوع بولش ایسه قلمه قوماندانلری
قلمه لرندن آیرمق جائز دکلدیر . امر ویرمک ایچون باورلری چاغیریلیر .

Wenn man bei diesem Fa
darauf aufpassen dieser bütsch